

SZERKESZTŐI IRODA:

Belmagyar-utca 47-dik szám, hová a lap szellemi részét
illető közlemények czimzendők.

AZ „ELLENZÉK” ELŐFIZETÉSI DIJA:

Egész évre 16 frt. Negyedévre 4 frt.
Félévre 8 frt. Egy hóra helyben 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 kr.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

KIADÓ-HIVATAL:

Kolozsvárt, Belközép-utca 33. szám.

HIRDETÉSI DIJAK:

Egy centiméternyi tér ára 4 kr. Gyárosok, kereskedők
és iparosok árkedvezményben részesülnek. Bélyegilleték
minden hirdetés után 30 kr.

Nyilttéri cikkek:

garmond sora után 20 kr. fizetendő.

Hatalmi tulkapás a judikatu-
rában.

Szilágyi Dezső igazságügyi reform-
terveiről már nem egyszer volt alkal-
munk elmondani a véleményünket.

Elismertük, hogy Szilágyi Dezső
bizonyos neki hevével fogott az igaz-
ságügyi viszonyok javítására irányuló
reformtervek megvalósításához, de más-
felől azt is hirdettük, hogy Szilágyi
Dezső egységes reformtervek kigondo-
lására és megvalósítására nem alkalmas.

Legalább eddig semmi bizonyíté-
kot nem nyújtott arról, hogy Magyar-
ország igazságügyének ő volna a rég
keresett és rég nélkülözött reformatora.

Annyi bizonyos, hogy rövid mi-
nisztersége alatt reformtervekben nem
szenvetett hiányt, de másfelől az is
bizonyos, hogy Szilágyi Dezsőnek egy-
séges és tervszerű igazságügyi reform-
terve nem volt és nincs még ma sem.
Reform részleteket termelt ugyan ele-
get, de nagyobb szabású koncepciók nem
tanuszkodnak még a felől, hogy ő lenne
az az áldott Messiás, a ki a magyar
igazságügyet eredendő bűneitől meg-
váltani tudná.

Legujabban a bírói és ügyészi
szervezetről szóló törvényjavaslata ke-
rült a Ház asztalára.

Ez a javaslat jót is akar, de rossz-
sát is eredményez.

Jó benne az, hogy a bírói és
ügyészi szervezetnek sok függő kérdé-
sét rendezni kívánja vagy is oly szer-
vezetet kíván adni a magyar bírói és
ügyészi karnak, a mely lehetővé tegye
azt, hogy a bírók és ügyészek, mint
kellően koordinált testület idejét és
munkásságát ne vegye igénybe a szer-
vezetlenség bajaival való örökös küz-
ködés, hanem a bíró és az ügyész él-
hessen a hivatásának és lehessen meg-
felelő faktor az igazságügyi feladatok
megvalósításában.

Ámde midőn Szilágyi Dezső javas-
lata megadni igyekszik a bírói és ügyészi
szervezetnek az egészséges fejlődés fel-
tételét, ugyanakkor azonban a hatalom
részére oly jogokat biztosít, a melynek
alapján az igazságszolgáltatásba a ha-
talmi befolyás számára alkalmat nyújt
olyanmó belevégülésbe, a mely a ju-
dikatura nagy érdekeit a hatalom ren-
delkezéseinek veti alá, vagyis befolyást
enged a hatalomnak a tisztán judika-
turai és független bíróságok jogkörébe
tartozó kérdések intézésébe.

Ez a legenyhébb szöveg szente-
sítése a hatalmi visszaéléseknek a jog-
szolgáltatási érdekek nyilvánvaló meg-
rontására.

Ugyanis Szilágyi Dezső javaslata
szerint a bírók és ügyészek felett való
felügyeleti jog a kormány részére az
eddiginél teljesebb mértékben biztosít-
tatik.

A miniszter, mint a legfőbb fel-
ügyeleti hatóságot gyakorló hatalmi
közeg és illetőleg a kormány bármikor
jogosítva volna bármely polgári vagy
bűnügyi pert illetve ennek összes irat-
ait az eljárás folyamán is magához
küldetni, s ezzel a judikatura szabad
menetét megakasztani.

Megtörténhetnék tehát az az eset,
hogy egyes vitás perkedések elinté-
zése hónapok vagy évek elteléséig vár-
na az által, mert a kormány azon czi-
men, hogy csak felügyeleti jogát gy-
akorolja — az egyes perek iratait el-
vonná a bíróságok rendelkezése alá.

Tulajdonképpen oda vezetne a gya-
korlatban a kormány felügyeleti jog-
nak ily formák közt való gyakorlása
hogy akár büntető, akár polgári perek-
ben a kormány pártfogás, vagy is a
hatalmi jogszolgáltatás kapna lábra
szemben az egyedül elfogadható füg-
getlen bírósággal.

Oda állítatnék a hatalom jog és
igazság legfőbb döntő faktorául, s mert
erre nézve fellebbviteli forum nincsen
— hát a pártfogolt a hatalom révén
szerezhetne olyan előnyöket, melyekhez
a törvény és a független bíróságoknak
ezen alapuló bírászkodása mellett nem
juthatna.

Hogy a hatalom részére biztosított
eme beavatkozási jog a magyar judi-
katura nagy érdekeit érinti a legkáro-
sabbban — felesleges bizonyítanunk. Ez
egyáltalán nem vezethet egyébre, mint
a hatalmi befolyás érvényesülésére tisz-
tán juridikai kérdésekben is.

Eddig a magyar jogszolgáltatás
ügye a hatalom részéről ilyenmó ki-
sértéseknek kitéve nem volt, s hogy
most épen Szilágyi Dezső vegyíti bele
a hatalmi érdeket a magyar jogszol-
galtatás keretébe — annál visszatet-
szőbb, mert épen ő hirdeti magát ama-
tan előharcosának, mely a jogszol-
galtatást a hatalmi befolyástól felszabadí-
tani elsőrendű igazságügyi követelmény-
nek vallja.

Azt helyesnek tartjuk, hogy a bi-
rói és ügyészi szervezet helyes alapo-

kon és tervszerűleg alkottassék meg,
kívánatos is, hogy e reform magvaló-
sittassék, de a független bírászkodásnak
a hatalom részéről való befolyásolása-
nak minden lehetőségét ki kell zár-
ni, mert ez sokkal nagyobb veszedelem
a magyar judikatura és a jogkereső
felek érdekére, semhogy a törvényho-
zás a betervezett javaslat erre irá-
nyuló rendelkezését holmi előrántott
sofizmák nyomán törvénybe igatni se-
gítsen.

Nem mondjuk mi, hogy a kor-
mány részére a felügyeleti jog ne adas-
sék meg, de az ellen tiltakozunk, hogy
a hatalomnak olyanmó befolyás enged-
tessék, mely a független bíróságok ité-
lethozatali és pártatlan bírászkodási jo-
gát korlátozhatná.

Ezt jól gondolják meg a törvény-
kező urak, mielőtt arra szavaznának,
hogy Szilágyi Dezső javaslatában fog-
lalt eme káros és az egész judikatu-
rára nézve deprimáló intézkedési jog a
hatalom részére biztosittassék.

Ennek ellene kell szegülni, mert
különböen oda jutunk, hogy Magyaror-
szágon az igazságot nem a független
bírók, hanem a kormány és illető-
leg a hatalom szolgáltatja ki a saját
érdekei szempontjából és a maga párt-
fogoltjai javára.

— **Muszka készülődés.** Bukarest-
ből írják, hogy Ilfov megyében a 21-ik do-
robonz ezred parancsnoka — Gorján ezredes
— a vidéki századparancsnokokat bizalmas
körlevélben arra hívta föl, hogy a községi
garnizon főnököket figyelemmel kísérjék, mi-
vel ezek a kormány előtt orosz ügynökökkel
való egyetértés gyanújában állanak. Ezelőtt
mintegy két héttel Oroszország helyéből hat
gyalog és négy lövészred Bessarabia északi
részébe Lipcani, Duveni és Mamaliga gar-
nizonokba helyeztetett. Bessarabia különben
nem seregtáborhoz hasonlít, melyben két
hadtest a községekben elszórva tanyáz. A
Dniester mentén meg nem számítható bara-
kok és raktárak építettek s a Pruth mentén
Danantzen-től Reni-ig május 3-ig tízezer
embor számára való baraknak kell elkészülnie.
Danautzenitől fölfelé Sultze-ig Bukovina felé
a barakak a Folesciben és Baltzaiban levő ez-
redek befogadására készen vannak.

Politikai hírek.

Értekezlet pártkörben. Az országgyűlési
függetlenségi és 48-as párt vasárnap este

Irányi Dániel elmöklelete alatt értekezletet tar-
tott. Mivel többen a meghívókat csak későn
kapták meg s így az értekezleten meg nem
jelenhettek, a végrehajtó bizottság választását
a jövő értekezletre halasztották. Zoltán János
lemondását a közigazgatási bizottsági tagság-
ról a párt sajnálattal vette tudomásul s a
mandatumot Justh Gyulára ruházta. Gosz-
tonyi Sándor előterjesztette, hogy Hódmező-
Vásárhelyen május 3-án a közigazgatás álla-
mosítása ellen népgyűlést tartanak s kéri erre
nézve a párt támogatását. Az értekezlet el-
határozta, hogy a gyűlésre tagjai közül töb-
beket ki fog küldeni. A bírósági és ügyészi
szervezetre vonatkozó törvényjavaslatot a párt
Horváth Ádám előadása, Polonyi Géza, Boda
Vilmos, Helfi Ignác és Eötvös Károly fel-
szólalásai után a felügyeletre vonatkozó sé-
relmes rész miatt általánosságban sem fogadja
el. A házban a párt álláspontját Horváth
Ádám fogja kifejtetni.

Az országgyűlési mérsékelt ellenzék va-
sárnap értekezleten folytatott és befejezték
a bírói és ügyészi szervezet módosításáról
szóló törvényjavaslat tárgyalását. A részletes
vita folyamán felszóltak Horváth Lajos, Ho-
ránszky Nándor, Veszter Imre, Kaas Ivor br,
Bernáth Béla, Szentiványi Kálmán, Balogh
Géza s többen, kik leginkább a javaslat 4.
5. és 13. szakaszait tették beható vita tár-
gyává.

A közigazgatási javaslat sorsa. Magyar-
ország politikai köreit és kívált a képviselő-
ház tagjait jelenleg azon kérdés foglalkoz-
tatja, hogy mi lesz a sorsa a közigazgatás
államosításáról szóló törvényjavaslatnak? Az
kétségtelen, hogy a kormány ma még azt
akarja, hogy ezen ülészek alatt hajtsa ke-
resztül a törvényjavaslatot, ha mindjárt az
ülések erősen belenyulik is a nyári aratási
időbe. Ezért siettetni a bizottsági tárgyalást,
még vasárnap is üléseket kívánva tartani. —
Ezért kívánta, hogy azon albizottság, amely-
nek kiküldését a tisztviselő hatáskörének
megállapítására a bizottság elhatározta — ne
küldessék ki, hanem a kérdést mindjárt az
egész bizottság tárgyalja. E lázas siettség oka
főleg az, hogy valami véletlen meg ne za-
varja a Szapáry-Tisza-Apponyi-féle egyetér-
tést, mely most egyesült erővel dolgozik az
államosításon. Ez az egyetértés azonban ma
is csak látszólagos. Biztos forrás után állit-
hatjuk, hogy Apponyi gróf ma sem tudja,
vagy nem akarja megmondani, vajjon általá-
nosságban elfogadja-e a törvényjavaslatot a
házban? Képviselői körökben lehetetlennek
tartják, hogy a mai viszonyok között törvény-
javaslatot Szapáry, Tiszaék és Apponyiék a
képviseletükben együtt támogassák. Szapáry
szeretné, ha Tiszaék is, Apponyiék is az ő
táborában küzdenének. Apponyi azonban, mi-
után lényeges módosításai nem fogadtattak

el — nem fog beállani a szövetségbe. De ha
beállana, úgy Tiszaék ugranának ki az ön-
kormányzat védelmének ürügye alatt.

A t. Házból.

Budapest, április 20

A mai ülés elején gróf Szapáry Gyula
beterjesztette a miniszterelnökség jelentését
a Deák-síremlék ügyében, Wekerle Sándor
pénzügyminiszter pedig a részváltópénz sza-
poritása tárgyában nyújtott be törvényjavas-
latot.

Ezután megkezdődött a bírói és ügyészi
szervezetről szóló törvényjavaslat általános
tárgyalása, melyet Jellinek Artur a javaslat
minden részletére kiterjeszkedő beszéddel az
igazságügyi, Busbach Péter pedig a pénzügyi
bizottság nevében ajánlott elfogadásra.

Polonyi Géza a függetlenségi párt ne-
vében ellene nyilatkozott a törvényjavaslat-
nak, mely szerinte a bírói függetlenségen
érzékeny rést ütne Polonyi beszédének legér-
dekesebb részlete volt az, a hol azt mutatta
ki, minő igazságszolgáltatási quodlibet kelet-
kezhetik abból, ha az új szervezet csakugyan
oly formában létesítenék, a mint azt a ja-
vaslat kontemplálja.

Polonyi után a mérsékelt ellenzék ne-
vében Horváth Lajos szólalt fel, s beszédé-
ben jelezte álláspontját a javaslattal szemben.
Horváth Lajos a javaslat intencióját helyesli,
azzal egyetért, de a javaslat első része ellen,
mely a felügyeletre vonatkozik, kifogása van.
Ezt átdolgozás végett visszatérni kéri.

Végül Körössy Sándor védte a törvény-
javaslatot.

Vidéki hang.

(A Kolozsvárt tartandó népgyűlés alkalmából)

Mi a vidék? Egy olyan semmi, a mely-
ből csak akkor lesz valami ha egy számot,
kép nélkül szólva, egy fővárost teszünk előbe
vagy fölébe. Ebben a semmiben önmagában
van egy nagy üresség, mely töreségben mo-
zognak holmi páriák, a melyek még keveseb-
bet számítanak, mint az a semmi, a melyben
vannak.

A vidék, ha többre becsüljük, egy nagy
tömeg, melyből jót is rosszat is gyurhat a
művészi kéz, ha beviszi műhelyébe. Szóval a
vidék, misera plebs contrubens.

Ugy a mint van egy semmit tevő tö-
meg, melynek kegyelemből kell élnie, abból
a kegyelemből, a mely felülről száll alá.

Ez a most uralkodó közvélemény ró-
lunk vidékről és vidékiekről, s minő érdekes,
hogy ennek a dicső eszmének ezer eszten-
deig kellett érni, s hogy le is arattassék Szi-

AZ „ELLENZÉK TÁRCZAJA“.

1891. Április 21.

Az a leány.

Angolból fordította: Amica

XIX.

(Folytatás.)

(58)

— De én azért sirtam mert azt mondta,
hogy elmegy. Miért veti ezt a szememre? —
Ugy-e azt akarná mondani, hogy engemet
Gloryt akart bérni — sirt és esküdzött, hogy
szeret, míg boldogságomban azt sem tudom,
hogy a fejemen állók-e vagy a lábaimon, és
így nyert meg.

— Glory!

— Dik!

— Ha erre kerül a sor — kezdí az
ifju hevesen.

— Pedig erre kerül, és ezen jóval túl-
megy! — mondja a leány vállait vonva. Azt
gondolja, hogy én elfogadom azt, a mit azért
adtak nekem, mert egy másik leány vissza-
utasította?

— Szavamra mondom nem hiszem, hogy
egy cseppet szeress! — kiáltja Dik mélyen
megbántott érzellemmel.

Soha, szerelmeskedésének egész folya-
mában soha sem tapasztalta, hogy ily kurtán
fúrosán és hidegen bánjanak el vele; még
Fielding kisasszony is udvarias volt.

— Épen csak, a hogy érdemi! — mondja
a leány — Oh, most jutt eszembe! — foly-
tatja, s levezi az újjáról azt a gyűrűt, melyet
Diktől kapott és oda nyújtja neki.

Dik elkapja tőle, s megragadja nem
csak a kezét, hanem a derekát, s a kedves
haragos arczot csókjaival borítja el.

— Nesze, nesze, így ni! Már most szídj,
a hogy tetszik; én mindig csak azt mondom
Glorym, édes Glorym szeretlek — szeretlek,
s a mi több, te is szeretsz engem!

— Nem igaz, nem szeretlek! — kiáltja
Glory dühösen, a mint az ölelő karok köz-
zül kiszabadítja magát. Te utatolans terem-
tés most már bevágtad magad előtt az utat!

— Soha, — soha sem fogok többé hozzád
szólni.

Ekkor elszaladt oly gyorsan mint egy
üldözött nyúl; de Dik nem követi. Csak ne-
vet, bizva a győzelemben.

Azonban később, midőn hallja, hogy
Harvest kisasszony Londonba ment, nem hagyva
hátra semmi jelt, sem levelet, sem czimet,
sem izenetet — bizalma ingadozni kezd.

Midőn „jó reggelt“ kívánt annak az
öreg asszonynak, ki a Glory szállásán tudatta
vele ezt a hírt — midőn a kis kertből ki-
menve megállott, hogy zavarodott s szétszó-
ródott gondolatait összeszedje, azon csudál-
kozik, hogy a süvények nem borulnak-e reá
és az ég nem esik-e reá — és igyekezik az-
zal a lejutó ténnyel tisztába jönni, hogy ő,
Ffolliott Dik, a faképnl lett hagyva és bo-
londdá volt téve.

A dolgoknak ilyenén való állása oly
borzasztó amit nem lehet csendesen elviselni;
már csak a gondolat maga, hogy Westrayban
és Fladdenben megtudják — elviselhetetlen
előtte. A mint a bördöndjébe pakolt, azon tü-
nődött, hogy a vidéki emberek hányszor fog-
ják majd egymásnak mondani — még pedig
kárörömmel — „Ugy kell neki, visszakapta a
kölcönt.“

Miután az uti készületeit megtette, be-
rohant az anyja csendes szobájába s tudára
adja a mit örömmel fog hallani, hogy Har-
vest Glory cserben hagyta ötöt, hogy ez az
esélye volt, hogy boldog és megállapodott
ember legyen — és ezt az esélyt is elveszi-

tette, és hogy ennek részben ő, — az anyja
az oka, az ő büszke hideg modorával és soha
megnem szűnő szemrehányásaival és ő most
már egy fikarczot sem bánja, hogy mi lesz
belőle, de annyi bizonyos, hogy nem marad
ebben az „utatolans pletyka fészékben“, hogy
megy — ha mindjárt vesztire is, és már be-
is pakolt és a tizenkét órai vonattal Lon-
donba megy.

Ilyen hirtelen és viharos bucsut véve az
anyjától, a testvére britkájába befogat, egy
rövid czédulát hagy Bryán számára a csar-
nok asztalán, és elindul gondosan felhúzza
térdeire a pokroczot, egy jó szivarral a szá-
jában, most is mint mindig gondoskodva a
saját kényelméről, de azért barágtól érzé-
s az arca, s szíve tele van egymással vívó felin-
dulásokkal.

Londonba érkezve néhány barátjával ta-
lálkozik. Hetek mulnak és Fladdenben nem
tudnak róla; nagy időközökben két-három
sorban tudatja az anyjával, hogy jól van.

De ha nem sokat hallanak tőle, eleget
hallanak róla, a mit anyja és testvér gondo-
san titkolnak egymástól.

Ffolliottné jobb egészségben van; min-
dennap képesnek érzi magát a nappali szobá-
jába felmenni, úgy hogy Bryán rendszeren vele
étkezik. És így gyakrabban látja a fiát, de
véghetetlenfájdalommal tapasztalja, hogy nem
csak a Dik Londonban elkövetett könnyelmű-
ségei és tobzódásai okoznak aggodalmat, de
Bryán az ő szeretett fia miatt is kénytelen
aggodni, miután az nem felejtette el a Hal-
ling Dorka iránti szerencsétlen szerelmét,
pedig ő azt remélte, hogy elfogja felejteni.
Bryánnak a bámulusos önrulma annyira meg-
csalta, hogy néha még azon is csudálkozik,
hogy a mostani nemzedéknek az érzelme mily
felületes, és mily könnyen felejt.

De midőn háromszor napjában szembe
ül vele, s udvarias mosolyt erőltet ajkaira,
nem szereti ha azt kérdezi tőle, hogy miért

rossz kedvű, s magára vonatkozólag minden
részvét vagy kíváncsiság kifejezése ellen óvat-
tesz; midőn látja hogy a hírlapot egy jó ne-
gyed óráig is képes feltolditva tartani, s az-
zal a megjegyzéssel teszi le hogy „nagyon jó
szám“ ekkor az anyja azt kezdi hinni, hogy
ő családott, mert fájdalom mai napság sem
hiányzik az érzelme mélysége!

Ekkor Rabets még jobban felvilágítja,
az öreg panaszos arczczal megy be hozzá, s
azt mondja —

En nem tudom, hogy mit csináljak
azokkal a fiatal tölgy fákkal ha Sir Bryán
nem ad utasítást. A lord Beekingham dolgát
elég jól eligazítja, de ha én szólok akkor azt
mondja — „Rabets, csinálja úgy a hogy ma-
gának tetszik“ — vagy „Rabets, hagyjon bé-
két nekem“ — hogy majd megbolondulok
mérgebe, kérem asszonyom legyen szíves és
beszéljen vele a fákról.

Dawson is titokteljes és éppen olyan
bosszús, s azt mondja:

Édesem, az az áldott jó fiu két szál gyer-
tyát éget el minden éjszaka a háló szobájában.
Fogadom hogy mindig olvas! Madam sze-
retném ha egy kicsit élesen beszélne vele és
megtiltana neki.

Ffolliottné nevet, de azért könnyek van-
nak a szemeiben.

Édes Dawsonom, mikor fog már magá-
nak eszébe jutni, hogy Bryán nem gyermek
többé, és hogy e házban ő az ur? A szegletbe
álítsuk mi?

Igen madam, én részemről jól megmond-
tam Bryán urának az igazat. Meg én min-
den ceremónia nélkül, de ő nem haragudott
meg, csak az orczámt simogatta és azt mondta
„Jól van édes öregem, ne féljen semmit nem
gyújtunk fel a házat.“

— Lásd Dawson maga sokkal többet
mondhat nállamnál — mondja Ffolliottné so-
hajtvá.

Alice — mondja Champes kisasszony egy
napon — Bryán nagyon sápadt. Halgass ide
de ne ijedj meg mert nincs miért sírni.

Egy kis c-ukamájolaj hypophosphittal
vegyítve — kitűnő hatású lesz reá! Tudod
elejét kell venni a bajnak! Mikor Thingumy
Auror himlős volt vagyis inkább a himlő után
ezzel élt és nagyon táplálónak találta.

— Salom, én azt gondolom —

— És — szakítá félbe Salome Bryán
nagyon sokat lovalog. Ha arra letűnné volna
hivatva hogy egész nap rázassuk magunkat
ugy valami ehöz való készlettel letűnné volna
a lovakra szorulva — nevétséges!

— Édes Szalome, én azt gondolom
hogy te —

— Alice, köztük maradt szó legyen, de
tény hogy ő szerelmes — való igazan van!

— Ej bolondság! — kiáltja Ffolliottné
indulatossan.

Bár tudna valamit tenni a mivel fián
segítsen! — gondolja Ffolliottné. De azok a
az ugynevezett mulatságokról melyet a tár-
saságban találni — hallani sem akar — doiga-
van elég, több mint kellene; még este is le-
veleket ír, embereket fogad el, lapokat olvas
— de nem mulatságból hanem kényszerít-
ségből. És nagyon óvatoss, nem fog olyan esz-
tét után kapni meg az átlátszó tiszta vi-
zen lebeg.

Megpróbálja érdeklődést ébresztetni fel-
benne az ő új mániája, a spanyol és kokhin-
kinai tyukok szaporítása iránt, s valami kü-
lönös pázsit föl iránt, mi a szomszédságba lévő
kertészeket irigységgel fogja eltölteni.

Ez tetszik Robertsnek ki örül ha vala-
kiben egy kis érdeklődést lát iránta.

De Sir Bryán csak mosolyog és azt
mondja.

— Oh! izza ezt anyám Robertre! Mit

lányi Dezső habarék minisztere volt szükség.

Eddig úgy gondolták, hogy van eszük, van lelkesedésük és igaz hazafi áruk, amelyre bizton lehet támaszkodni. Legközelebből egy rettentő forradalmat kiállottunk, s a helyünk megállottunk, most azt mondják a békére, az önkormányzásra tehetetlen semmik vagyunk, gyámságra van szükségünk. Csak azt szeretnők tudni, hogy igen fiatalok, vagy igen vének vagyunk-e? Ha egyik sem áll akkor aztán, kimondja meg miért lön ránk mérve ez a szörnyű csapás.

Polgártársak, a mi legközelebbi fejünk, a melyet mi teremtetünk s mi tartunk fen: Kolozsvár hírv, hogy gyűljünk össze kebelébe. Én a magam részéről a legnagyobb örömmel fogadtam a meghívást.

Bizonyosra veszem, hogy vidéki birtokos társaim velem együtt nagyon veszedelmesnek tartják azt az irányzatot, a mely most a közigazgatási törvényjavaslat manipulációjával tervbe van véve. Kérek mindenkit, kérélek titeket barátaim, kikkel megyénk sorsát együtt intéztük úgy miként irtam engedte, híven becsülettel, nem hazafiúi érzettel kérélek jöjjetek el s szavazzunk köszönetet a nem kért gyámságról s utasítsuk vissza. Hiszen mi teljes készséggel mondók 48-ban, hogy a föld népe nemcsak jogosult, hanem meg is ért a független, önálló életre, s ime most nekünk mondják, hogy mi nem vagyunk megérve arra, hogy megyénk, s annak egyes részei sorsát intézzük.

Ez szörnyű megalázás, ez oly barbár arcú csapás a megyének, az egész országnak, a melyet szónéklul hagyunk nem szabad. Soha jobban meg nem alázunk magunkat mint most, ha összedugott kézzel, tétlenül várjuk, hogy karunk s lábunk levágassék.

En ilyen szégyent soha sem éreztem mint most érzek. En ilyen gyámoltalannak nem hittem magamat, a milyenek ez a még mindig feldagott törvényjavaslat fel akar tántetni. Köszönöm, nem kérek belőle.

Kolozs megye birtokosághoz, hozzátok birtokos társaim szólok, s kérélek hallgassátok meg azt a felhívást a mely mindnyájunkhoz szól. A megye gyűlésen legyünk jelen, s tiltakozzunk minden erőnkkel, méltóságunkhoz illően. A gyűlésen többet fogok mondani. Addig is maradok igaz hivaték.

MEZŐSÉGI.

Ne licitáljunk.

A „Szilágy-Somlyó” írja: Nem akarunk a közigazgatás államosítása kérdéséhez hozzájárulni, mert azt nem tartjuk egy vidéki társadalmi lap keretében valónak. De egyik megyei lapunk, a „Vármegye és község” közelebbi száma egy felhívást intézett Szilágyvármegyei tisztviselőihez, melynek célja az lenne, hogy a megyei tisztviselők öszerezett vállallal oda törekedjenek, hogy megyei közgyűlés hívasse össze, s azon elhatároztassék, miszerint az országgyűlés képviselőháza és a kormányhoz felirat intézessék, miben kérelmezve legyen, hogy:

„a közigazgatási reform-törvény sürgősen életbe léptetessék, — a törvényjavaslat odamódosítások, miként a most alkalmazásban levő választott és kinevezett tisztviselők a törvény életbe lépését napján véglegesít-

tessenek, — hogy addig is, míg a törvény életbe lépni fog — már a jövő évtől kezdve — úgy a központi, mint a járási hivataloknál az ügyforgalom követelte személyzetazonnal alkalmaztassék, — továbbá, hogy a törvény életbe lépése idejéig s a már a jövő évi költségvetés során, a mostani viszonyoknak megfelelőleg fizetések és mellékjuttatásaink felelmentessenek.”

Mint a vármegyei közvéleményének nyilvánulására szolgáló egyik igénytelen organum, nem tehetjük hallatlanná a jelzett felhívást s azért kimondjuk vele szemben nézetünket.

Mi egyáltalában nem ismerjük el Szilágyvármegyei tisztviselőinek a jelzett felhívásban vázolt elviselhetetlen súlyos helyzetét, — nem ismerhetjük el jogosultságát azon óhajnak, hogy a törvényjavaslat tűzön-vízen sürgősen áthajtasák, — mindenek felett pedig legkevésbé látjuk indokoltnak azt, hogy a jelenlegi választott tisztviselők csak azért, mert most éppen bevalasztva vannak, mind, és pedig azonnal kineveztesse.

Nekünk azon meggyőződésünk van, hogy a közigazgatási tisztviselők kinevezése nemcsak hogy nem oly rendkívül sürgős — sőt mi, ha töltünk függene, a megyei autonómiát, a közigazgatási tisztviselők választását továbbra is fenntartanók.

A jelenlegi állapot tarthatatlan az igaz, de ebből nézetünk szerint nem az államosság okvetlen behozatalának, csak a törvényhatósági és községi szervezetnek, a választási módzatoknak a mai kor kívánalmához mért gyökeres átalakításának szükségessége állana elő.

Messze álljon tőlünk a személyeskedésnek még csak árnyéka is, de még a mi vármegyénkben is lehetnek oly tisztviselők, — más vármegyékben még több lehet, — a kiket nem csak az azonnali, de még a későbbi kinevezésre is a most elfoglalt állásra eléggé alkalmasoknak nem tartunk s kik helyett akár kinevezés, akár választás útján új, jobb erőket kívánunk alkalmaztatni, s a kibocsátott felhívással ezért sem értünk egyet.

Nagyon jól tudjuk, hogy a mai vármegyei bizottsági gyűlésen a megyei tisztviselők csak azt nem veheti keresztül, a mit éppen nem akar, — s így csaknem bizonyos, hogy a „felhívás” bármilyen alakban tálatatik föl a közgyűlés elébe, az nem fogja azt vizsgáztatni, mert már annyira elromlott az izlése, hogy az ilyen sületlenségeket is megcsámogja s jóízűen elfogyasztja.

De magukhoz a felhívást kibocsátó megyei tisztviselőkhez intéztünk egy kérést, s ez az, hogy álljanak el a felhívásban foglalt szándékuktól s ha eddig tudtak várni, ne türelmetlenkedjenek, — mert ha komolyan bíznak a kinevezési rendszer üdvös voltában, s érzik magukban az igaz hivatottságot a közigazgatási pályára, érzik magukban a tehetőséget, a képzettséget, hogy a reájuk bízottakban híven sáfárkodtak, nincs miért aggódniok a kinevezési rendszer beálltával lehető mellőztetésükért, — de meg kell hogy bizzanak abban is, hogy a kinevezési rendszer sem fogja őket kifacsart citromnak tekinteni.

Van az országban hatvanhárom törvényhatóság, ezek közül még egy sem akad, mely a bizottsági tárgyalás alatt álló javaslat — föltétlen elfogadásért kívánt volna az országgyűléshez fölírni, még Szathmármegye is nem föltétlenül hanem bizonyos gyökeres módosítások mellett kívánja annak törvényé emelését.

Mi a „Vármegye és Község” szerint az anyagi, a szellemileg elmaradt, a szegény, a műveletlen, az ázsiai állapotban tengődő Szilágy megye legyünk az első, talán egyedüli vármegye az országban, mely nemcsak föltétlenül elfogadhatni kéri a javaslatot sőt annak azonnali életbe lépését követelje magát a javaslatot is tul licitáljuk?

Bryan esendesen de határozottan. Jobb lesz ha látom.

Es Ffoliottné át adja. Ő minden krajczárját annak az embernek a részére tette félre, aki a titkát tudja; és most a fiatalabbik fia kéri azt tőle, és neki választania kell a fia és azon ember között.

— „Nehány kis adósságot kell kifizetni!” kiáltja Bryan indulatosan.

Aztán felnéz az anyjára, és nem szól többet míg a levelet végig nem olvasta és vissza adta.

— Ősem uram furcsán fejezi ki magát mondja. De az az első kérése hozzám pénzért, tehát megkapja.

— Hozzad, Bryan? Ő ép tőlem kér pénzt.

— Igen, édesem; ő magától kéri, de engem ért. És van annyi pénzem. Tehát ez el van igazítva: majd vissza adja ő azt nekem. Anyám tudja hogy ő azt tette.

Ffoliottné a zsebkendőjébe temeti az arcát, és örül, hogy félre tett pénzt megkaphatja! De, oh, ha Bryan tudná, hogy miért!

— Édesem, drága öregem ne sirjon! — mondja a fia, azzal az elkerülhetetlen ingerültséggel, mellyel a férfi a sírás közeledését látja. Valami csint követett el a fiu, s bájba jött — de az anyámtól kihúzzuk belőle. En is kaptam Londonból levelet, Putticombe írja!

Megjegyzendő, hogy Putticombe a család ügyvéd.

— Oh!

— Igen, azt írja szegény, hogy községyes.

— Szegény Putticombe! — És aztán?

— És — szeretne — engem látni.

— Oh, miért? — kéri az anyja.

Hadjuk el ezt urak. Van nekünk ennél sok, de nagyon sok sürgősebb és a vármegye közönségére lényegesebb elintézni való.

Ne czéggézzük az ország színe előtt sem a vármegyét, sem annak tisztí karát.

Gazdatiszti kongresszus.

Van a magyar társadalomnak egy — nem is olyan régen keletkezett — osztálya, melynek tagjai előkészületül éppen tanulnak, mint a más magasabb szellemi képzettséget igénylő pályák egyénei; hivatásuk nagy és nehéz; működésük — mondhatjuk — alapja, létkérdése minden más társadalmi funkcióknak, mert ők vannak hivatva nemcsak a magok, de minden más osztályok folyton fokozódó anyagi igényeit is, a természet által adott tőkéből, gondos munkával és számító ésszel — kielégíteni.

Ez az osztály: a képzett gazdatisztek osztálya, mely csak pár évtized előtt, a gazd. szakoktatás rendszerezése óta keletkezett. Időről-időre nagyobb tért foglal el és ma már józan felfogású ember nem kételkedhetik abban, hogy e téren övék a jövő az eddigi konzervatív jellegű — és sok tekintetben bizony gyarló — existenciákkal szemben.

Övék a jövő, de milyen jelenték?

X. nagybirtokosnak van tíz uradalma per kétezer hold és uradalmaiba beülteti kivéltől lovasszát, hűséges inasát, kukáját, kocsist, komorokbát, lakáját és a többi ilyen hivatott embereit — ispánoknak, gazdatiszteknek, jószágigazgatóknak, mert úgy vélekedik és argumentál, hogy aki kis állásban hűséges, az nagyban is az.

Tegyük fel, hogy ebben az egyben igaz van. Dehát elég tulajdonos-e egy gazdaság helyes és korszerű vezetésére — hűség?

Az n.—i uradalom tisztjeit ilyen hirdetések után szerzi: „Az n.—i uradalomnál egy gazdasági inok állás betöltendő..... kiszolgált strázsamestereknek előny adatik.” (L. a „Gazdasági Lapok” márciusi száma).

Tehát az intelligens — érettségű tett — és gazd. akadémiát végzett fiatal ember föltétlönlyben részesül egy kismustrált katonára, aki éveken át nem praktizált egyebet, mint: vakon engedelmeskedni és durván parancsolni. Gondolom, még ez sem teljes gazdasági qualificatio.

(Es mindez nem: csak magántul. Alkalmazhat ugyan bárkit a birtokos tisztjéül egyrészt az ő kára, ha kontárokot tiltet birtokába, de másrészt minden polgárnak haza iránti kötelessége birtokát, mely az állam területén van, ésszerűen kezelni és jövedelmező állapotban fenntartani. Ez a dolognak a másik oldala, mely már köztulgyként tárgyalható lévén: „Az egyesek jóléte, az állam jóléte.”)

A gazdatisztet a birtokos szeszélye bármely napon megfoszthatja állásától; ha a birtokot, melyet kezel, bérbe adják, vándorolni kénytelen; ha meghal (s ha addig nem szerzett magának valamit), családja mehet koldulni.

Es a többi, és a többi. Ilyen a nagyjövő gazdatiszti osztály jelene nálunk.

Ezen állapotokon van hivatva javítani „a gazdatiszti osztály erkölcsi és társadalmi érdekeinek emelése” céljából összehívott orsz. magyar gazdatiszti kongresszus, mely f. évi május 6-7-8-ik napjain lesz Budapesten, s melynek programjába felvéve vannak: „a gazdatisztek erkölcsi és anyagi érdekeinek biztosítása. A gazdatisztek nyugdíjgyesületének felállítás. A tisztí száztól rendszer előnyeinek alkalmazása. Az elhelyezés szabályozása. Indítványok.”

Es a kongresszusnak védnöke maga a földművelésügyi miniszter, Bethlen András

— Nem mondja meg határozottan — válaszolja a fia.

— Igen de ha községyes nem jöhet hozzád. Mit akar? — Oh már látom, azt akarja, hogy te menj hozzá!

— Igen, ő azt mondja.

— Bryan, valami baj van Dikkel.

— En is azt gyanitom, hogy Dik urinak valami baja van; de nem hiszem, hogy hűlés miatt fájna a feje, vagy a melle, vagy egyáltalában olyan baja volna a miért anyám felírhette.

— En azt gondolom, hogy jó lesz ha egy pár napra felszaladok Londonba — mert tudja édes most érkezem. Mit gondol, jó lesz ha elmegyek?

— Te azt gondolod, hogy Dik nagyon sok pénzt pazarol el.

— Valami olyas féle a baj.

— Bryan, szeretném ha minél előbb elmennél.

— En is azt gondolom, hogy azt kell tennem.

Midőn ezt elhatározták, Ffoliottné oly boldognak érzi magát, a hogy a Dik elmene óta nem érezte soha.

Szentül hitte, hogy jó hatással lesz az ő tőkezől fiára, ha az ő komoly testvérre, a család feje, hirtelen szembe áll vele; és Bryanra kedvező hatással lehet az a nemes foglalkozás, hogy könnyelmű testvérét a béke és erény útjára vissza terelje.

Szomorú családias vár reá. Ugyanazon reggel midőn Bryan Londonba készült egy kis meggondolatlan tréfát engedett meg magának a két fiára vonatkozólag, azt mondva, hogy bár mindenik egy kedves fiatal menyasszonnyal térne hozzá vissza, a Bryan arcára néz, hogy mosolygását lássa, de az hidegen válaszolja:

— Szomorú családias vár reá. Ugyanazon reggel midőn Bryan Londonba készült egy kis meggondolatlan tréfát engedett meg magának a két fiára vonatkozólag, azt mondva, hogy bár mindenik egy kedves fiatal menyasszonnyal térne hozzá vissza, a Bryan arcára néz, hogy mosolygását lássa, de az hidegen válaszolja:

— Szomorú családias vár reá. Ugyanazon reggel midőn Bryan Londonba készült egy kis meggondolatlan tréfát engedett meg magának a két fiára vonatkozólag, azt mondva, hogy bár mindenik egy kedves fiatal menyasszonnyal térne hozzá vissza, a Bryan arcára néz, hogy mosolygását lássa, de az hidegen válaszolja:

— Szomorú családias vár reá. Ugyanazon reggel midőn Bryan Londonba készült egy kis meggondolatlan tréfát engedett meg magának a két fiára vonatkozólag, azt mondva, hogy bár mindenik egy kedves fiatal menyasszonnyal térne hozzá vissza, a Bryan arcára néz, hogy mosolygását lássa, de az hidegen válaszolja:

— Szomorú családias vár reá. Ugyanazon reggel midőn Bryan Londonba készült egy kis meggondolatlan tréfát engedett meg magának a két fiára vonatkozólag, azt mondva, hogy bár mindenik egy kedves fiatal menyasszonnyal térne hozzá vissza, a Bryan arcára néz, hogy mosolygását lássa, de az hidegen válaszolja:

gróf, aki úgy nyilatkozott, hogy: „a kongresszus kétségtelenül alkalmas lesz arra, hogy a gazdatiszti osztály morális és intellektuális sulyra emeltesse.”

A kongresszusra már eddig több mint 700 résztvevő jelentkezett a gazdák és gazdatisztek közül és a szám, mely még bizonyára növekedni fog, mutatja, hogy mennyire szükséges az, és biztosítja annak sikerét.

Nekünk ma már igen sok tekintélyes szakemberünk van e téren, a kik bizonyára megfogják találni e kérdések lehelyesebb megoldására a módokat és bizonyára minden értelmes gazdatiszt igyekezni fog e kongresszuson megjelenni, már csak a saját érdekében is, de másfelől azért is, hogy imponans, tömeges részvétellel meggyőzzék a nagyközönséget arról, hogy csakugyan van okuk kongresszusozni és nem a kor divatja hozza össze őket az ország fővárosában.

TOKAJI LÁSZKÓ

Az erdélyi gazdasági egyesület közgyűlése.

Kolozsvár, április 20

Vasárnap d. e. tartotta az erdélyi gazdasági egyesület idei közgyűlését.

Szabó József az egyesület fáradságtalan, szakavatott érdeműs elnöke kitűnően összehívott elnöki megnyitóbán mutatott reá a gazdasági viszonyokra. A gabona, takarmány, bortelemelés eredményeiről, az árákról adott részletesen tájékoztató képet.

Azután a szarvasmarhák tenyésztésére utalt, a melynek árai most tetemesen javultak. Majd a juh, sertés és lótenyésztésre tért át, utóbbira megjegyezvén, hogy a közgazd. miniszter által egybe hívott szaktanács kormányjavaslati rendre érvényesülni fognak.

Kiemelte a gyümölcs termelés viszonyait, a kertészeti viszonyokat s kapcsolatban ezekkel utalt a teher szállítási tarifára, a kilátásban levő keres. szerződésekre, a melyek a gazdák kedvezőbb jövőt fognak teremteni.

Hangsúlyozta a burgonya tenyésztés előnyeit, a mely a cukor repánál többet jövedelmezhet.

Utalt arra, hogy ez az országgrész az anyaországtól elmaradva küzd a közgazdasági téren, azért vállvetett munka szükséges. Tervet vetette fel egy hadsereg ellátási szövetkezetnek, a bányá törvényi; a hamis borgyártás elleni, a marha vásárok érdekében intézkedésekről számot adva, az egyesület anyagi kimutatására s a tagok létszámára tér át, a maga és tisztviselői nevében megköszönte a bizalmat és a gyűlést megnyitottanak jelentette ki.

Az eljenzéssel fogadott megnyitó után gr. Bánffy György indítványára újabb egyhangulag megválasztották elnöknek Szabó Józsefet, alelnököknek pedig Jósika Gábor bárót és Bánffy Györgyöt.

Szakács Péter titkár, az „Erdélyi gazdasági” kitűnő szerkesztője titkári jelentésében elmondja, hogy két közgyűlést, tíz választmányi gyűlést tartottak a múlt év folyamán. Elintézték 1565 ügydarabot. A tagok száma 41-el szaporodott. A miniszter állami falkola berendezését vette azéba, melyért az egyesület felirataiban mondott köszönetet s felkérte, hogy Kolozsvárt létesítse ezt a falkolát. A miniszter e célra kész a közletket átvenni. A nagy-enyedi vincczellér képezde és a kolozsmonostori gazd. tanintézet növendékei között az egyesület ösztöndíjakat osztott ki. A filoxera, a regale, az erdélyi bortelemelő szövetkezetének megalakítása ügyében, a méhészet terén, a kertészet és a gazdasági irodalom terén fényes sikerrel munkálkodott.

A közgyűlés a hátralekös tagdíjak és

mondjam ezt meg magának, vagy miért ne mondjam meg. Azonban, miért ne mondhatnám meg magának, hogy több mint valószínű, hogy soha se hozok menyasszonyt a házhoz. Nem szándékozom megnőstülni. Az a nő ki szívem mélyében a feleségem és az lesz minden ha, nem szeret annyira, a hogy én szeretem őtet.

— Szegény gyermek! — kiáltja az anyja hevesen. Ő nem az a leány, ki állásán kívül kíváncsi szeretni.

— Oh Bryan, Bryan, miért szomorított így a szívetem?

— De nem kaptam meg ugye? — mondja Bryan keserűséggel. Anyám úgy beszél, mintha én önző örömben kéjelegnék. — Kérem legalább hagyjon békét szerelmemnek és szerencsétlenségemnek. — Nem azért beszéltem e tárgyrol, mert az anyám nézetét oly jól ösmerem, sem a részvétetnem kérem: de egyszer mindenkorra értse meg anyám, hogy én azt a leányt szeretem és nem az az ember vagyok a ki megvaltozom.

Aztán néhány pillanat múlva sokkal nyugodtabb hangon azt teszi hozzá:

— De azt gondolom, hogy anyám teljesen nyugodt lehet; életemnek ez a nagy kívánsága soha sem fog teljesülni.

— De hogy legyen nyugodt, ha te boldogtalan vagy? — viszonszól az anyja. De különben is, nem ismerlek-e tőgedet? — Te elég szelid modoru vagy, de vas akarod van. Te azt a gyermeket feleségtől kívánod venni és meg fogod azt tenni. Hát nem emlékezem-e hogy mit csináltál valami szilvával, midőn még alig voltál két éves?

— Azonban vas akaratomnak kevés hasznát vettem nemde anyám? — kéri Bryan oly mély és oly szomorú sohajjal, mi anyjának épségesen a szívét találja.

(Folyt. köv.)

más követelésekre kimondotta, hogy a behajthatlanokat leírja, a behajthatókra pedig törvényes intézkedéseket tesz.

Az egyesületnek 115 405 frt 89 kr a vagyon, m. é. bevétele volt 120034 frt 49 kr kiadása 19443 frt 92 kr. Az 1891 évi költségvetés 5850 frt fedezet és 5800 frt kiadással van előirányozva.

A közgyűlésnek a Bpestben tartandó gazdasági kongresszusra az erdélyi gazdatisztek értekezletének jegyzőkönyvét bemutatták. E jegyzőkönyv kiemeli, hogy a földbirtokosok csak végzett gazdatisztek alkalmazzanak. Anyagilag jobb díjazás s nyugdíjazás tekintetében történjenek intézkedések, a közgyűlés a jegyzőkönyvben foglaltakat tudomásul vette és erkölcsi támogatását a többség hangsúlyozza.

Titkos szavazással ezután az igazgató választmányba bevalasztották: Balla Pál, Benigni Sámuel, Berde Béla, Benkő Mihály, Bodor Antal, Dávid Antal, Eöry Tivadar, Filep István, Hancz Pál, Jakab László, Kóváry László, László László, Nagy Lajos, Réti János Ritter Gusztáv, gróf Schweinitz Gyula, Simay Ferencz, Sipos Gábor, Szabó Sámuel, dr. Szentkirályi Ákos, Tóth Zsigmond, Tuba Lajos, Végh Bertalan, Vörös Sándor.

Az i. latkiállításai szakosztályi végrehajtó bizottságába, mint az erdélyi gazdasági egyesület küldöttje megválasztva lettek: Balla Pál, Barcsay Domokos, Bartha Miklós, gróf Bély Ákos, báró Jósika Sámuel, ifj. Lészay Ferencz, Miksa Imre, Simay Ferencz. A gyűlés déli 12 órakor véget ért.

A magy. tanulók orsz. torna-versenye.

Kolozsvár, április 21.

A versenyre a kolozsvári tanintézetekből a tanítóképző intézet növendékein kívül az unitárius főiskolából is meg 25 tanuló. A mint arról említettük volt, egyenruhában mennek a tanulók, mely szürke zsákyból készült. A képző intézet növendékeinek két gallér, az unitárius főiskola növendékeinek pedig piros gallér lesz a megkülönböztető jelvény. A gyakorlatokra s a versenyekre szorgalmasan készülnek hetenkint több napon.

A kolozsvárról felvonuló növendékek két játékot fognak az orsz. tornaversenyen bemutatni: a székely benforgót és a 8-as kótya labdajátékot.

Az országos verseny a vérmezőn lesz; itt fog összegyűlteni a 4—5000 tanuló az ország különböző részeitől; a felállítás rajzát, már megis küldötték minden intézetnek, nemkülönben a hozzátartozó magyarázatot is, mely olyan komplikált és homályos, hogy megérteni alig alig lehet.

Kompikált, czífra és németesek a torna gyakorlatok is. És ez ellent mond a miniszter amaz intenciójának, a melylyel tervbe vette az országos versenyt. Csudálkozni egyébiránt nem lehet rajta, mert hannoveri német tervezte, ugyan az állította össze s ez nem csak nem érzi a magyar vérlitkítés kívánta gyakorlatokat, de — ha lehetne, drákói szigorral oltaná be a német tornát a magyarba. Példaképen álljon itt a gyakorlatok utasításából az egyik legegyszerűbb gyakorlat vezér szava:

„7. Karokat lökéshez fel! Lábvétés előre egyenoldalu karlökéssel, roham lépés hátra és törshajlítás előre, páros karlökéssel lefelé felváltva bal és jobb lábbal, bal láb kezd. (Rechts um, links um, forwärts, rückwärts marsch!) Tüdő kell a torna tanárnak, a melyik ezt egy szuszra ki kiabálja s automata gépezet kell legyen az a magyar növendék a melyik ilyen figurát türelmesen begyakorol. Pedig ez az egyszerűbbek egyike. A komplikáltabbakat nem is merjük ide írni, nehogy a hangulatát el voutjuk az ünnepléstől a magyar közönségnek.

Egyéb iránt ezeknek az automatikus német okvetetlenkedéseknek van némi haszna mégis!

A szász iskolák nagy számban készülnek e mustra gyakorlatok bemutatására. A magyarok majd nekik is hagyják ezeknél a babérokat, ők beírják a magyarosabb gyakorlatokkal, játékokkal, versenyekkel. A német ajku szász ifjakkal való érintkezés és együttléte azonban hasznára válik a nemzeti ügynek mégis.

Az országos tornaversenyekről különben ujabban a következő híreket közli a „Herkules” című jelesen szerkesztett testgyakorlati hivatalos közlöny:

A program és részletes kivitelezési utasítás, melyet a versenyrendező bizottság készített s melyet oly sok felől sürgettek, végre a hét elején elkészült s a miniszterium részre vő iskoláknak 14-én elküldött. A mely intézet nem kapta volna meg, reklamálja a miniszteriumnál. Ez utasítással együtt kérdőív is küldetett, melynek pontos kitöltését kéri a bizottság.

Nem lesz ingyen vasuti jegy: ezt a szomorú hírt ügynökhajtuk a vidékről fölránduló versenyzőknek és tanároknak. Bár a hivatalos átiratra Baross nem válaszolt, privát kérdésre kijelentette, hogy egészen ingyen zónajegyvet nem adhat, de tetemes árleszállítást fog tenni.

Katholikák a n. s. o. A katolikus

tanulókkal és tanárokkal tudatjuk, hogy május 17-én, a verseny napjával reggelénél fél 8 óra kor a városi kórházban (a versenyértől nem messze) misét fog rendezni Wolaka Nándor, a kultuszminisztérium osztálytanácsosa.

*

Versenydíjak. A végrehajtott bizottság elhatározta, hogy minden győztes növendék szép ezüst érmet fog kapni, melynek egyik oldalán a felirás olvasható: „Magyar tanuló orsz. tornaversenye 1891. A másik oldalán Madách „Ember tragédiájából” a végső mondat áll: „Küzdj és bízza bízal.” A bizottság határozatából a Steiner Ármin és Ferenéz éremnyeréséről rendelkező megbeszélés Jénő és érmeiket. Ezen kívül a főváros által felajánlott 100 arany összeg aranyakban fog kiadni. Minden győztes oklevelet is kap a győzelmeiről.

*

Az egyetemi hallgatók versenye a második ünnepen, május 18-án, az orsz. tornaszövetség ünnepélyével együttesen fog megtartani, de külön program mellett, a melyből a velőpéld-versenyt és a gyaloglást bírta a bizottság. Az egyetemi polgárokkal való érintkezéssel a bizottság Porzolt Jénőt, a „Herkules” egyik szerkesztőjét bízta meg. Az egyetemi polgárok közül Dáni Nándor és Patics Péter a nagy bizottság ülésére (Dáni a kisebb végrehajtott bizottságára is) meghívták.

*

A közoktatásügyi miniszter a végrehajtott bizottság segítségére kijelölt bizottsági titkárral Hertelendy László fogalmazót, miután dr. Finácz Ernő és Supann Vilmos, kik eddig végeztek az ügyben az összes munkát, nagyon el vannak foglalva. Hertelendy most naponta rendkívül aktív intéz el a végrehajtott bizottság ügyeiről rendes jegyzőkönyvet vezet.

*

Az 500 méteres síkfutást a programban 200 méterre leszállították.

*

A versenytérrendezésére külön műszaki bizottság küldött két, melynek elnöke dr. Vetsay István, tagjai Porzolt Kálmán, a „Herkules” szerkesztője, Szilágyi Lajos mérnök s Oherolly János és Maurer tornatanárak. A bizottság helyszíni szemlét és felmérést is tartott. Egyelőre Porzoltot megbízták, hogy az állványok elkészítésére árjelést hirdessen két, a végrehajtott bizottság által kijelölt vállalkozó között.

Kettős gyilkosság.

Szörnyű vérfürdőt rendezett kint aszedei tanyákon tegnapelőtt délután egy szegedi pénzügyőr. Hasonló vérengzési eset rég történt Szeged kerületében. Annál nagyobb igazgatottságot kellett a valóban borzasztó vérengzés, amit egy Hammel József nevű fináciz szörnyeteg vadsággal elkövetett.

Két tanyai embert terített le az ördög ember gyilkos lövésekkel. Örlüknek kellett lennie, anyai bestialitással hajtottá végre az ember irtást állítólag minden komolyabb ok nélkül, anélkül, hogy a leterített áldozatok részéről előbb megtámadott, vagy talán fenyegetett volna.

Az áldozatok közül az egyik, Gyulai Kása Antal, egy 20 esztendősen legény, szétlőtt koponyával rögtön halva bukkott a homokra. A másik, Császár István tanyai földmives a kórházban, ahova ma reggel behozták, két szörnyű nehéz sebből vérezve halálal viródik. S öt árva siratja kenyérkeresőjét.

A véres esetről Szegedről tegnapi keltet a következőket írják:

*

A véres eset a tanyán mint gyújtó tűz harapózott el, ma reggel már a városba is eljutott hivatalos jelentés alakjában. A szörnyű véres tett előzményei a következők voltak:

Császár István dorosmai illetőségű és Gyulai Kása Antal szegedi lakos szombat délután egy fél öt óra tájban Tombázt István kapitány és Bokor Pál tanyájához közel az utcán beszélgettek egymással. Beszélgetésük közben két pénzügyőr közeledett feléjük: Erdélyi György és Hammel József. Erdélyi el volt maradván, Hammel József azonban, midőn vagy 15 lépés közelbe érkezett, reá kiáltott a beszélgetőkre: Takarodjanak haza! Mit csavarognak itt kendeit! A két beszélgető erre csak nagyot nézett, Gyulai Kása így válaszolt: — Már mind ugyszólván itthon vagyunk, uram! hová is mennénk?

Hammel erre tájékozódó ajakkal ordítva lekapt a fegyverét válláról, s Gyulai Kása Antal közelébe lépett s 2 lépésről a szerencsétlen 20 éves legény koponyájába lőtt. A legény ülvette kapott balszemébe, hol a golyó fejébe hatolt s menten holtan rogyott össze.

Császár Istvánban meglátni a vér erre és futóra vette a dolgot, nehogy a szörnyű ember őt is megölje. — A dühöngő gyilkos „Megállj!” vezénylött neki, de Császár futott tovább. Erre Hammel újra töltött s a fűtő után iramodva, azt midőn éppen visszatért, tett cselbe vette, az ijedtségtől kővé dermedt ember ekkor egészen vissza fordult s kezét összekulcsolva állott meg.

Hammel lőtt s Császár a golyó jobb oldal mellén találta. De minthogy még volt ereje újra futni készült; Bukdacosolva szaladt meg vagy 30—40 lépésre, miközben az ember vadallat újra utána lőtt. E golyó bár nem találta Császár, de már az előbbi golyó okozta seb fájdalma oly nagy volt, hogy úgy szeszorogott. A harmadik lövés azonban majd

kioltotta egy éppen arra lézengő tanyai-koldus életét, ki a vérfürdőt látva tovább szökött a gyilkolás színhelyéről.

A lövések zajára a közeli szőlőkben dolgozó emberek figyelmessé lettek, s közeltek ásókkal és kapákkal a gyilkos pénzügyőr felé. Ez látva a veszedelmet, mely környékezi, s gyilkolási móróról egy percere az életösztön által kijózanitva menekült. A közel eső Szabó László féle tanya felé futott. El is ért odáig s átugorva a lécezes kerítésen egyenesen a konyha ajtónak rohant. De az ajtó csukva volt, Szabóék kiinn dolgoztak s a házat bezárták. Rettegve s ijedezve veté vállát a gyilkos az ajtónak, hogy azt betörje és ott benne eltorlaszolja magát. Azonban nem sikerült.

Mindinkább közeledet az egyre növekvő néparadat s körül fogta a tanya házat, melybe a gyilkos bemenekült.

Főlemelt ásók villantak meg már a kerítés közelében s a szörnyű tetten indulatra gyulaft földmivelők, a leterített áldozatok ismerősei, rokonai, arcukból kikelve, bosszút szomjazva rohantak be a kapun.

Még egy pillanat s a gyilkos a néd gyors igazságszolgáltató keze alatt pusztul el.

Azonban éppen ekkor jelent meg a hely színen Tombázt István kapitány, ki a föllázadt népség elébe állott s okos, eszéyes, tapasztalt módon lelohasztotta annak boszu dühét s mérsékeltre hangolta őket.

A földmivesek erre csupán arra szorítottak, hogy a gyilkos pénzügyőr kezéből ki-csavarták a fegyvert, ki még ekkor sem igen hajlandó volt magát megadni.

Erre többen kötelet hoztak az istállóból és Hammel kezét megkötözték s azonnal László kapitányhoz szállították.

Azalatt kinn a gyászos eset színhelyén Gyulai Kása Antal kilehelte lelkét s hulláját atyja cső zkunyhójába vitték.

Tombázt István, Bokor Pál tudósítva a tanyai kapitányt, Lászlót, hogy Császár István még életben van, az élet s halál között hánynyakó nehéz sebesültet kocsiara tették s megindultak vele a város felé, hová éjjelkor érkeztek meg vele a kórházba.

Császár felesége, leánya és veje is bekísérték, várva a beteg sorsának hová fordulását.

A sebesült órák hosszan eszméletlenül állapotban volt, reggel azonban magához tért s annyira jobban érezte magát, hogy 10 óra tájban Benedek vizsgáló bíró mintegy tíz percznyi idejig a tény iránt a legfontosabb kérdéseket hozzá intézhette. A beteg elég érthetően válaszolt; s a tény a föntbbiekek megegyezően változta feleleteivel.

A helyi hatóság, midőn a véres esetről jelentést kapott azonnal a legnagyobb buzgalommal kezdte meg működését.

Rainer József főkapitány, Bede Antal biztossal a törvényszékhez hajtattak, honnan a vizsgáló bíró a kórházba jött. Még a délelőtti folyamában aztán a fekete-szélre a gyilkosság színhelyére mentek és ott a vizsgálatot és a tényálladék fölvetését folytatták. Intézkedést tettek, hogy a kisenvedett Gyulai Kása Antal holteste a kórházban szállíttassék be. Gyulai Kása kocsiara tették s nagy néptömeget kísért be a tanyákról a meggyilkolt ifjút. Délután két óra tájban ért be a gyászenet a városba, melyet a letartóztatott gyilkosnak Hammelnek rendőri fődözt alatt való bekísérése előzött meg.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, április 21.

— A szépitő egyesület már megalkult választmányja szombaton d. után 4 óra kor tartotta Haller Rezső elnöke alatt első ülését. Jelen voltak Bíró János pénztáros, dr. Esterházy Sándor titkár, Albach Géza, Dávid Antal, Éjszaki Károly, dr. Fischer Lajos, Girsik János, Koleszár Sándor, Kovács László, Székely Miklós, Szvacsina Géza, Salamon Antal, Polcz Rudolf választmányi tagok. Az egyesület közgyűlése már előzőleg elhatározván azt, hogy az egyesület nagybörű mérvű akciójának érdekében minden évben egyszer a város minden tehető és buzgó polgárához egy forintot nyugta küldessék beváltásra: a választmány abban állapodott meg, hogy a titkár a nyugtákat mielőbb nyomassa és állítsa ki, szétküldésüket és a pénzek beszedését pedig a kerületi kapitányok végezzék. A választmány azon biztos reményben van, hogy a város egyetlen tehető polgára se fog sajnálni a város szépítésére egy forintnyi csekély áldozatot. Újabb munkatervet megállapításra lévő szükségessé dr. Haller Károly elnöke alatt kiküldetnek dr. Esterházy Sándor titkár, Szvacsina Géza, Girsik János, Polcz Rudolf és Ritter Gusztáv kérésre egy újabb munkatervet haladéktalanul kidolgozására. Ezután a trenszintéri park öntöztesével foglalkozott a választmány hosszasan, Szvacsina Géza egy külön kis vizvezeték beállítását hozta javaslatba, Polcz Rudolf pedig a cselára fölajánlotta a tífzolt szereket, csak megfelelő munkaért kért. Végül a választmány egyhangulag abban állapodott meg, hogy tekintettel arra, hogy a városi vízvezeték létesítése rövid időn várható, ideiglenesen felkéri Girsik János parkigazgatót, hogy az öntözésről belátása szerint intézkedjék.

— Színház. Tegnep este Pauli Richardnak a m. k. operaház tiszteleti tagjának vendégfelleptével és jubileumára páratlan bérletben a Szevillai borbélyt, Rossini eme szép vig operáját adták a színpadon. Az előadás megkezdése előtt a színpadon ünnepélyes aktus folyt le. A színház személyzete és igazgatósága üdvözölte a jubilánsot és egy egy

koszorút nyújtott át neki, melyet Pauli meghatva fogadott s melegen köszönt meg. Ezután felhuzták a szűfolt ház előtt a függönyt, s a közönség, a mint Pauli a színen megjelent, zajos tapsban és éljenzésben részesítette, a zenekarból négy koszorút és két gyönyörű csokrot nyújtottak fel neki. Övájában részesült Kúri Klára is, a ki két csokrot kapott kilépte alkalmával. Az előadás élvezetes volt. Pauli mellett Váradi Miklós, Kúri Klára éneke a közönséget több ízben ragadta zajos tapsokra. Láng Etel, Pusztai, Török Károly hasonlóképp nagyban hozzájárultak az előadásnak élvezetessé való tételéhez.

— A rezervisták száma a kik tegnap Kolozsvárra bevonultak 6—700-at tesz ki. A sok újonnan épült lakatnya dacára mintegy 15—200 „vén katonát” magánházakhoz szállásoltak el, a mi meglehetősen kényelmetlen mind a szállás adókra, mind a rezervistákra, kik olyan szívesen látott vendégek némely helyen, hogy egy pinczelyukba helyezett zsop szalmán mutat nekik a házi gazda fekvő helyet. Am a rezervista azért vén katoná, hogy rezonirozzon az efféléért, s ha már baka korában tudott barátságos, vacsorát kieszközőlni, most is tud kényelmesebb fekvő helyet kialakítani a háziaktól — A „förschrift” szerint rohamosan nyíratkozik és borotválkozik ma minden rezervista. A gyakorlatokkal reggel 6 óráig 11-ig d. u. fél 2—7 óráig tartanak. Ma már az egyes kiképzéseket (einzelweis) megkezdették. — Ezt követni fogják a szakasz és század gyakorlatok mindaddig a míg csak tart a 13 naphól. A terhes gyakorlatok után különben tudnak kellemesen is szórakozni a rezervisták. Többet közülük tegnap este a színházban is láttunk.

— Ibsen Henrik Kolozsvárról. A nagy norvég költő ez idő szerint tudvaleg Budapest vendége s tiszteletére tegnap a nemzeti színházban előadták „Nóra”-t. Ivánfi Jenő Budapestre utazott, hogy színházunk nevében meghívja Kolozsvárra a „Kisértetek” előadására. A költő hétfőn dében fogadta Ivánfi az „Angol királynő” szállóban, nagy örömmel vette a meghívást és sok szeretettel bízott különösen Kolozsvárról — „a legnagyobb király — Mátyás — szülőhelyéről. Nem lehetetlen tehát, hogy Ibsen hozzánk is ellátogat. A nagy költő különben sok eredszettel van megáldva nemcsak mint író de mint ember is, különös és jellemző szokásai vannak, a melyekről Ivánfi mint közvetlen szemlélő, lapunk holnapi számában fog egyet-mást elmondani.

— Panasz és elégedetlenség van a közönség körében a miatt, hogy a városi hatóságban nincsen semmi humánus érzék; a legelmebb intézkedéseket sem teszi meg arra, hogy felmerülő szerencsétlenségek vagy súlyos balesetek alkalmára a gyors segély biztosítsa legyen. Ha felmerül egy-egy baj, nincsen orvos, nincsen hordágy, nincsen ember a kivel szerencsétlenül sérültet beállítani lehetne a kórházba. Kótszerek hasonlóképp nincsenek. Az utóbbi időben csaknem mindennap merült fel szerencsétlen sérülés, vagy komolyabb baleset, és ily alkalmakkor a szenvedők óráig a legborzasztóbb kínokat szenvedték, míg a kórházba jutottak s az amugy is túlságosan elfoglalt kórházi egyetemi orvosok szíves segélynyújtása által enyhülést nyertek. Szegyen ez a hatóságra és szégyen különösen orvosi hivatalára, a kiknek első sorban kötelességük lenne az ázsiai állapotok megszüntetésére javaslatot kidolgozni s annak keresztülvitelét a hatóságnál szorgalmazni. Most az építkezések beállítával ellehetünk készülvén csaknem minden héten egy-egy szerencsétlenségre, tenni kelene tehát a hatóság férfainak bár ideiglenesen is oly intézkedést, hogy a felmerülő sérülések esetére gyorsan rendelkezésre álljon szállító eszköz, kötb szerek és egy egy városi orvos éjjel egy, mint nappal.

— Kinevezés. Mint már táviratunkban közöltük: a budapesti kir. itélő táblához első osztályú tábla bírónak a kolozsvári kir. törvényszék ismert erélyes elnöke nevezetett ki. Biztos forráshól értesültünk továbbá, hogy a kolozsvári királyi ügyészséghez pedig a tordai kir. ügyész helyettesítik át, — és ennek helyébe tordai kir. ügyésznek Sáni László kolozsvári kir. alügyész fog kinevezetni. — A kolozsvári kir. törvényszék bírói állására pedig Akontz István vidéki kir. járásbírói albirónak — ki ügyvédi kvalifikációval is bír és rang idősebb — van legbübb kilátása, — végre a nagy-szebeni kir. ügyészi állásra dr. Csipkés Károly kolozsvári kir. alügyész fog — mint halljuk — kinevezetni.

— A széchenyi téri házcsoport bontása körül szerencsétlenül járt napszámok lábszár csontját a kó annyira össze zuzta, hogy a csont szilánkokká volt össze törve. A Károlyina kórház sebészeti osztályán e miatt a lábat a térdén alul amputálták.

— Az „Erd. Múzeum-Egyesület” bölcsélet-, nyelv- és történettudományi szakosztályának f. évi április hó 22-én szerdán d. u. 5 órákor a kereskedelmi akadémiá dísztermében fölolvastó ülést tart. — Tárgyak: 1. Szinnyei József dr.: „alak vegytípus”. 2. Csepep József dr.: „a végzet Sophokles tragédiájában”.

— A kolozsmegyei községi és körjegyzők egylete tegnap Bónis István főjegyző elnöke alatt gyűlést tartott, melyben elhatározták, hogy a közigazgatási reformot tárgyaló törvényjavaslataknak a körjegyzőkre nézve sémelmis intézkedései ellen az országos jegyzőegylet által tervezett feliratot támogatják. E sémelmis pontok: az életfogytig választott körjegyzőknek 1896-ig ideiglenes állami tisztviselőkké tétele, továbbá az áthelyezhetőség és a mellék jövedelemnek esetleg kártalanítás nélküli elvétele.

— Fenebbi hírvéssel kapcsolatos. Megemlítjük, hogy a kolozsmegyei községi és körjegyzők Ábrahám Antal egyetemi körjegyző vezetése alatt tisztelegtek Hegedűs Ferenc kir. pénzügyi igazgatónál, ki ezen figyelmet lekötőző rokonszenves beszédében köszöntö meg.

— Öngyilkosság. Katona István fodrász ma hajnalban pisztolyalval öngyilkosságot követett el Kolozsváron. — A golyót gyomrába röpítette a lövéstől ruházata is tüzet fogott és reggel 7 órakor, a midőn megtalálták teste egészen össze volt égre, a belei kilátszóztak. Az öngyilkos gyógyíthatatlan betegségben szenvedett, mely miattregőta a Károlyina kórházban van s mind két lábát a rossz természetű fekélyesedés miatt amputálni kellett volna. Ugy látszik az a körülmény indította arra, hogy az élettől megváljon. A hatóság részéről Pataki Sándor alkaptány szállott ki és beszállította a hullát a Károlyina Kórházba.

— Isteni tisztelet. Folyó hó 23-án a nagy-utcai izraelita templomban 10 órakor délelőtt tartandó ünnepi Istentisztelet alkalmával dr. Fisler Mátyás rabbi jelölt és budapesti hittanár szónoklatot fog tartani.

— Gyászír. Ö. v. Swoboda Károlyné szül. Kuna Mária N.-Enyeden meghalt.

— Kossuth Lajos nagy művének újabb 3 kötetére Pap Sándor úrtól Kerlésről 3 frtot vettünk előfizetésképen. Az összeget rendeltetési helyére juttattuk. Előfizetéseket szívesen közvetít lapunk szerkesztősége.

— A szászrégeni újból építendő algyimnásium árverészi hirdetményében tollhából iratott első a bádagos munkára 4059 frt. 37 kr., 2349 frt. 37 kr. helyett.

— Ibsen Budapest. A „Nóra” „Rosmercholen”, „Nép ellenség” stb. szerzője, a hatalmas norvég drámaíró ki hazájától távol bajor földön írja sokat emlegetett darabjait: Ibsen Henrik Budapestre érkezett. Táviratban tudatta érkezését, de egy kis tévedés következtében mégsem fogadhatták úgy amint tervezték. Paulay Ede a nemzeti színház igazgatója s a fogadó bizottság ugyanis a magyar államvasutak központi indóházában várták, míg Ibsen az osztrák államvasut estí kilencz órai gyorsvonatán érkezett. Az indóházban csak néhány újságíró várta és Neugebauer László, ki a nagy norvégot néhány szóval üdvözölte magyar földön. Ibsen vele azonnal kocsiába ült és az Angol királynőbe hajtatott hol gróf Zichy Géza intendáns nevében báró Vécsey igazgatótanácsos már várta és meghívta a tiszteletre holnap dében rendezendő ebédre. Ibsen ezután átöltözködött és lement a földszinti étterembe, hol a nagy norvégot karakterisztikus fejeéről azonnal felismerték s így az általános érdeklődés természetesen azonnal feléje irányult. Vacsora alatt kíváncsian halgatta a csigányzenét és sokat kérdészködött Magyarországról, melyhez ne hány évtized előtt még verset is írt.

— Nagy váltóhamisítás Szombathelyen. Nagy váltóhamisítás tartja most igazgatóságban a szombathelyi kereskedővilágot. Neustadt lipót fűszer- és bórkereskedő harmincezer forint erejű váltókat hamisított s azután megsemmisítette. A hamisítást leginkább a szombathelyi pénzügyezetek sanylik, a melyeknél Neustadtának korlátlan hitelle volt. Egy hónappal azelőtt ment ki Amerikába s midőn sugdoszták hogy váltókat hamisított mindenki méltatlankodva beszélt a gyanúsításról annyira biztak becsületességében. Most azután kiderült a váltóhamisítások. A derék ember váltóiból csak 2—3000 frt valódi, a többi hamis. Az izr. hitközség pénztárából is 2500 forint hiányzik, mely az k elnöksége alatt történt el. Ezenkívül még számos kereskedőt is kissebb-nagyobb összeg erejű megcsalt. Szökését is ügyesen csinálta. Azt híresztelte ugyanis, hogy Boroszlóban örökölt és el kell mennie a pénzt fölvenni. A szombathelyi városházán szerzett is egy igazolványt, a melynek alapján Budapestén kiállították neki a külföldi levelet. A karóslutak már megtették ellene a törvényszéknél a feljelentést.

— Meglőtt tanuló. Eperjesen szombaton délután a 67. gyalogezred egyik közlegénye selességből keresztül lőtt egy tíz éves kis diákot. Mint nekünk írják, Kovács Mihálynak hívják a gyermeket, a ki a gimnázium 1 osztályába járt. Knirsch számvevő őrmester szabadon járt kelt a kaszárnyában szombaton is bement a 4. század raktárába, a hol tisztogattak. A kis fiu az ott foglalatokodó Szmracsányi közlegényhez fordult az az a kérésrel, hogy magyarázza meg neki, hogyan kezelik a szolgálati forgópisztolyt. Szmracsányi magyarázatában közben a fiura irányozta a pisztoly csövét s a ravaszt szelesen meghuzta. A pisztoly eldördült s a töltés a ki fiu mellébe batolva laposkájá mellett jött ki. A seb oly súlyos hogy alig lesz képes az orvosi tudomány a fiút életben tartani. A golyó a szegény gyermek tüdejét roncsolta szét.

— Kitalált gyufák. A város feje ugynevezett „krokodil” és „kakas” gyufák melyek klórsavak kálival készítettnek, nagy gyűlékonyságuk miatt forgalomból kitaltatnak.

— Milán király előlege. Mint a belgrádi lapok jelentik, Milán király a skuptina által megszavazott egy millió frankot

már felvett és pedig 200,000 frankot aranyban 500,000 frankot egy a Läderbankra szóló 300,030 frankot pedig egy német bankra szóló sekk alakjában.

— Bányásztemetés. Akna-Szlatinán (Máramaros vármegye) e napokban halt meg Gecse Benő főbányah vatali ellenőr, fiatal özeget és kis gyermeket hagyván hátra. Mint szigeti levelezőnk írja, az elhunyt bányásznak a temetése megalóan szép volt. A sávágók mecéssekkal és lámpionokkal kísérték a holttestet, tüzoltók pedig fáklyával. Mikor a menet a bánya közelébe ért, elhallgatott a harangzugas és megkezdődött a kolompolás, a bányászok munkajelzője, mely a temetőig kísért az elhunyt bányásztiszviselőt. Szikszay ev. ref. lelkész és Szabó Albert rózsáségi bányásztiszviselő bucsuztatták el a halottat.

— Az influenza Amerikában. New-Yorkból távirják, hogy a mult heti halálozások száma 1347, míg a mult év megfelelő hetében csak 731 haláloset fordult elő. A mult hét utolsó napjain 20 ember halt meg influenzában. Az influenza a mostani időszakban összesen 356 áldozatot követelt. A járvány különösen nagy mérveket öltött az indiánusok között North Yatoima környékén.

Nemzeti színház.

Kolozsvárt, szerda április 22-én.

Bérlet 181 szám.

A GÁRDISTA.

Operette 2 felv.

Kezdeté 7 órakor.

KÖZGAZDASÁG.

Romániában a vetések állására vonatkozó jelentések épen nem kedvezők. A repeze csaknem mindentit kipusztult.

LEGUJABB.

(Az „Ellenzék” eredeti távirata.)

Kinevezés.

Budapest, április 21.

A hivatalos lap mai száma jelent, hogy Péterffy Domokos kolozsvári törvényszéki elnök kinevezetett a budapesti kir. táblához bíróvá.

Nyílttér*)

Tekintetes Szerkesztő ur!

Becses lapjának az „Ellenzék”-nek, 1889 május 16-iki számában Vran-sics Gyula akkor ditrói polg. isk. tanár „Egy iskolaszéki tag” által ellene írott polemikus cikkre válaszul, a gyergyói első mező gazd. előleg-egylet ügyére is kitért, csupán azért, hogy nevémet meghurcolhassa. A bíróság kezén es eljárása alatt lévén az ügy, nem láttam célra vezetőségét és szükségét a hírlapi védelemnek. Most azonban szerencsés vagyok e lap olvasó közönségét, barátaimat és ismerőseimet tudatni, hogy a m.-vásárhelyi kir. tábla azon ítéletét, melylyel büntelenségemet kimondá, a kir. kuria 10831—1890 bf. száma, nekem f. kó 12-én kézbesített végíreletével helyben hagyta.

Lelkem és az isten előtt mindig tiszta voltam, az idézett számú curiai ítélet szerint most már a gyanakor emberek előtt is bűntelen vagyok a mező gazdasági előleg-egylet ügyében, az ellenem emelt vádak alól a legfelsőbb bíróság által fölmentetvén.

Midőn ezt barátaimnak, ismerőseimnek tudtál adom, megköszönve mindnyájának, hogy megtámadatásom napjaiban ép oly szeretettel és tisztelettel tanusítottak irántam, mint az előtt, egyuttal kinyilatkoztatott, hogy Vran-sics Gyula ellen, ki most Nyitra-megye Privigye községben a piaristák gymnáziumán van tanárként alkalmazva, hamis vád miatt a m. btk. 227 §-a alapján a bünyenítő feljelentést ügyvédem által megtettem.

Vran-sics Gy. a csikszeredai kir. ügyészséghez 1889. szept. 29. beadott sürgető vádiratában mondá: „a legszigorúbb vizsgálatot kérem, hogy annak befizetése után a törvény sujtson ugy engem (őt), ki tán valóban állításaimmal az ügyességet félrevezettem, vagy azt (Siklodyt) kit a nemezis sem hagyhat büntetetlenül.”

A törvény engem nem sujtott a legszigorúbb vizsgálat dacára is. Most rajta a sor.

Azt hiszem, hogy a visszatörles megkezdése és kitartó folytatása által ellenségem (mert csak ellenség lehet, ki 62 éves korunkig fenntartott becsületünk ellen tör) és saját magam iránt csak kötelességet teljesített.

„A bűnös bűnhődjön.”

Addig is, míg a Vran-sics Gyula ellen hozandó ítélet a lapok hasábjain közöltettnél, ennyit a dolg jelen állásában szükségesnek láttam kijelenteni oly megjegyzéssel, hogy további polemikába a dolg törvényes lebonyolításig nem bocsátkozom.

Gy.-Ditró, 1891. április 15.

SIKLÓDI PÉTER,

székely birtokos, Ditró r. k. egyház megye főgondnok, a borszei fűrdő bizottmány és közös képviselő testület elnöke, a szent-Ferenc rendi szerzet confratere 1843—49. honvédőrmester, községi képviselő stb. stb.

*) E rovat alatti közleményekért semmi felelősséget nem vállal a Szerk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.